

TUOMAS- KIRJE

I / 2023

Kiitos menneestä – katse tulevaan

Reijo Kalervo Tuomisto
In Memoriam
4.11.1931 – 12.1.2023

Kuva omaisilta

Reijon mielilaulun 1. säkeistö:

*Sinun varaasi kaiken laitan,
täällä kestä ei mikään muu.
Sinun kanssasi matkaa taitan,
kunnes hämärä laskeutuu.*

Tuomaita kohtasi kaksi suru-uutista vajaan viikon sisällä. Sekä Reijo että Martti olivat perustamassa Tuomasmessua ja toimivat sen vapaaehtoisina vuosikymmeniä. Surun keskelläkin katse on suunnattava eteenpäin. Tuomaspappi Meri Ala-Kokko avaa uuden näyn sisällön. Toki kerrotaan myös tulevista tapahtumista.

Martti Juhani Mäki-Tuuri
In Memoriam
17.5.1936 – 17.1.2023

Kuva MAAN ÄÄRIJÄ-lehdestä 1/2023

Martin mielivirren 600 1. säkeistö

*Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan
olemme kaikki hiljaa kätketyt.
Me saamme luottaa uskolliseen Luojaan,
yhdessä käymme uuteen aikaan nyt.*

Reijo Kalervo Tuomisto In Memoriam

4.11.1931 – 12.1.2023

Reijo - Tyrvään poika

Reijo syntyi 4. 11.1931 evankeliseen perheeseen Tyrvään, nykyisen Sastamalan, Kallialan kylään Jankkarin taloon, joka sijaitsi lähellä Pyhän Olavin kirkkoa. Isä Kosti teki sepän töitä Uittoyhdistykselle. Äiti Anna teki ompelutöitä Vaatturimestari Vilkevuorelle. Vanhemmat kokivat avioliittonsa parhaaksi lahjaksi kahden pojan syntymisen. Reijo sai runsaan vuoden päästä pikku veljen Veikon, joka valitettavasti moottorivenematkallaan hukkui hyiseen keväiseen veteen 1985.

Reijo kävi Kallialan kansakoulua 4 vuotta ja keskikoulua Tyrvään Yhteiskoulussa 5 vuotta. Keskikouluaikana hän oli kesätöissä Uittoyhdistyksellä haravoimassa ja halkoja pinoamassa Siika-suolla.

Reijon ominta alaa oli matematiikka. Sen ansiosta hän keskikoulun jälkeen pääsi Tyrvään Säästöpankkiin toivomaansa numerotyöhön ja asiakkaita palvelemaan.

Opiskelu kauppaopistossa, varusmiespalvelus ja ensimmäinen työpaikka Tampereella

Vuonna 1949 Reijo jatkoi opiskeluaan Tampereen Kauppaopistossa. Hänen matematiikan opettajansa pyysi Reijoa opettamaan heikompia ja hoitamaan koulun tarvikekauppaa. Reijo valmistui merkonomiksi 1951. Opiskeluaikinsa hän asui setänsä Paavo Tuomiston neli-

lapsisen perheen pienessä kahden huoneen, alkovin ja keittokomeron asunnossa Luther-talossa. Niin vain seitsemän henkeä mahtui sinne asumaan. Mainio vertailukohta nykyopiskelijoiden asumiselle.

Syksyllä 1951 Reijo meni sotaväkeen. Ensin Turkuun ja sitten RUK:hon Haminaan. Kokelasaikanaan hän oli apukouluttaja, käytännössä väepelin lomatuuraaja kesän ajan.

Konttoripäällikkönä Waseliuksen kenkätehtaalla. Kuva kirjasta Reijo

1952 Reijo aloitti työuransa Tampereella SMK:lla (Suomen Maanviljelijäin Kauppa) Hämeenkadun varrella nykyisen Stockmannin paikalla. Hän toimi muutamien vuosien ajan kustannuslaskijana, myyntikonttoreiden tarkastajana

tarkastaen eri paikkakuntien kauppojen kirjanpitoa ja varastokirjanpitoa. Auto oli tarpeen. Autokouluun oli mentävä. Ensimmäinen auto oli Skoda.

Asuminen Luther-talossa muutti Reijon kohtalon

Luther-talossa asui myös Lauri Mustajoen evankelinen perhe. Myös Pirkko. Hän ihastui Reijoon jo 14-vuotiaana. 1953 he alkoivat kävellä metsäpolkua Toimelan kesäkotiin Näsijärven rantaan kahdestaan porukassa kulkemisen sijaan. Se arvelutti Pirkon äitiä.

1955 Reijo ja Pirkko joutuivat erilleen. Mustajoen perhe muutti Loimaalle. Pirkko kävi lukiota vuoden Loimaalla suorittaen siellä luokat 6 ja 7 vuodessa. 8. luokan hän opiskeli Tampereen Yhteiskoulussa. Hän valmistui hyvin arvosanoin ylioppilaaksi täytettyään juuri 17 vuotta. Reijo oli taas lähellä. Mutta erilleen jouduttiin pian. Pirkko aloitti opettajaopinnot Jyväskylän Kasvatusopillisessa korkeakoulussa. Ero Reijosta otti koville. Hänen tukensa puuttui, mutta ei aivan kokonaan. Reijo avusti Pirkkoa rahallisesti. Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen he menivät kihloihin valkovuokkojen kukkiessa. Toisen vuoden jälkeen Pirkko aloitti opettajan uransa Vehmais-ten kansakoulussa.

Pirkolla oli kiire valmistua, koska hänen vanhempansa asettivat naimisiinmenon ehdoksi, että Pirkolla piti olla ammatti. Häitä vietettiin Loimaalla 14.6.1958. Häävieraita oli 200. Tuolloin vasta 21-vuotias oli täysi-ikäinen. Pirkko oli siis alaikäinen ja yhä vielä, kun kaksoiset Terhi ja Tarja ja sitten Riitta syntyivät. Reijo lohkaisikin: ”Minulla on neljä alaikäistä huollettavana.”

Hääkuva. Kuva kirjasta Reijo

Mustajoen perhe muutti muutaman vuoden jälkeen Ilmajolle. Siellä Pirkko ja lapset viettivät kolmen kuukauden kesälomansa ja Reijo kuukauden kesälomansa aina vuoteen 1965 asti. Pirkon vanhemmat Lauri ja Tellervo Mustajoki muuttivat pois Ilmajoen pappilasta Laurin jäädessä eläkkeelle. He ostivat Toiskan koko suvun kesäpaikaksi Juupajolta Petäjäjärven rannalta. Reijo ja Pirkko olivat mukana tutustumiskäynnillä ja kaupanteon asioita hoitamassa.

Pientilan päärakennus kävi porukalle pieneksi. Reijon ja Pirkon Bungalow-huvila valmistui 1969, muiden sisarusten mökit vuoteen 1975 mennessä. Kaikkien yhteiset päiväkahvit vietetään edelleen Toiskan pihalla klo 15. Toiska on kaikille todellinen keidas. Sinne Reijokin meni aina, kun se oli mahdollista. Pirkon kuoleman jälkeen Reijolle kohokohtia olivat käynnit Toiskassa kesäisin 2019-2022. Hänet vei sinne tytär Tarja ja miehensä Antti. Tytär Riitta oli jo mennyt sinne

laittamaan ruuat. Hän omistaa nykyään Reijon ja Pirkon mökin ja viettää siellä kesänsä.

Reijolla ja Pirkolla oli vuonna 2017 jo 7 lastenlasta ja 8 lastenlastenlasta. Kaikki heidän silmäteriään.

Aika SLEY:ssä

Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys oli sekä Reijon että Pirkon hengellinen koti lapsuudesta lähtien. Käytiin ahkerasti hengellisissä tilaisuuksissa. Se jatkui avioliitossa. Tampereen Luther-talolla he olivat kantavia voimia. Reijo lauloi kuorossa pitkään, oli sihteerinä ja rahastonhoitajana. Pirkko aloitti sielunhoidon luennot ja myöhemmin keskusteluryhmät Raamattu-luentojen ohien. Molemmat olivat menestyksiä.

Sekä Reijo että Pirkko olivat SLEY:n Tampereen osaston johtokunnassa ja Reijo koko SLEY:n johtokunnassa 3.7.1970 – 28.6.1985, varapuheenjohtajana 1981-1984 ja tilintarkastajana SLEY-kirjat Oy:ssä 1979-1984 sekä myös Opintotoiminnan keskusliitossa 1977-1991. Sinne hänet houkutteli SLEY-ystävä Heimo Karjalainen. Lokakuussa 1982 SLEY:n johtokunta lähetti Tuomistot tutustumaan lähetystyöhön Keniaan ja

katsastamaan siellä tehtävää lähetystyötä. He vierailivat viidellä eri lähetysasemalla. Naispappeuden virallinen vastustaminen ja oikeassa olemisen eetos SLEY:ssä johtivat Tuomistojen eroon siitä 1988. Luther-talokin jäi taakse.

Tuomasmessu uutena hengellisenä kotina

Onneksi uusi hengellinen koti löytyi pian. Vuonna 1988 Helsinkiin perustettiin Tuomasmessu. 1989 kirkkopäivillä Tampereella helsinkiläiset toteuttivat Tuomasmessun. Se vei heti mukanaan Reijon ja Pirkon lisäksi kymmeniä tamperelaisia perustamaan Tuomasmessua Tampereelle. Niinpä 1.4. 1990 järjestettiin ensimmäinen tamperelainen Tuomasmessu Aleksanterin kirkossa Pyyntikin seurakunnan kirkkoherra Aulis Raunion kannustamana ja luvalla. Kirkko oli tupaten täynnä.

Mutta Tuomasmessulla oli synnytystuskansa. Tästä kertoi muistotilaisuudessa Aulis Raunio. Alkoi kiertää huhu, että hän vastusti Tuomasmessua. Siitä Reijo oli erittäin huolestunut. Syynä olivat kirkon seinustojen alttarit, joita kutsuttiin sijaintinsa vuoksi harhaanjohdavasti sivualttareiksi. Sivualttarit katolisissa kirkkoissa ovat omistettuja Neitsyt Marialle ja pyhimyksille. Tuomasmessun sivualttarit taas ovat rukousalttareita, joilla vapaaehtoiset esittävät omat rukouksensa kuvin, tekstein, kristillisin esinein ja kynttilöin.

Reijo ja Pirkko olivat sydänjuuriaan myöten tuomaita koko loppuelämänsä. Reijo toimi messun isäntänä, ehtoollisavustajana ja kolehdinkerääjänä. Tästä kertoo tarkemmin Valma Mononen.

Aulis Raunio muistelee Reijoa. Kuva Kalle Mäki

Pennintarkka tilintarkastaja eläkkeelle

1992 Reijo joutui jäämään eläkkeelle perinnöllisen käsien vapinan vuoksi. Taakse jäi monien firmojen tilintarkastajana toimiminen ja matkustaminen Suomen laidasta laitaan lännestä itään.

Kuva kirjasta Reijo

Vuodessa kertyi 40 000 ajokilometriä. Autoa oli vaihdettava kolmen vuoden välein. Silti tilintarkastaminen oli mieluista, mutta illanistujaiset hän jätti mieluummin väliin. Reijo sai maineen pennintarkkana tilintarkastajana ja firmojen opastajana.

Eläkkeellä oli enemmän aikaa Tuomasmessulle, mutta aikaa myöten käsien vapina ja muut sairaudet rajoittivat Reijon toimintaa Tuomasmessussa. Lopulta hänen oli luovuttava vapaaehtoisena toimimisesta. Reijo häpesi turhaan käsien vapinaansa ja siksi hän eristäytyi omiin oloihinsa. Peurankallion palve-

lupalossa yksin asuessaan hän ei käynyt kertaakaan ruokalassa syömässä vaan teki ruuat itse tyttärien tuomista aineksista. Vain kerran saimme houkuteltua Reijon meille syömään.

1992 Reijon kotielämä muuttui radikaalisti. Siitä lähtien hän huolehti koko huushollista: kävi kaupassa, laittoi ruuat, siivosi ja pesi pyykit. Pirkko sai keskittyä Tuomasmessun asioihin ja taidekäsityöhönsä aamusta iltaan. Lisäksi Reijo kutoi kangaspuilla Pirkon taidekäsitöitä taidokkaasti. Kädet sallivat sen yllättävän pitkään.

Matkat kotimaahan ja ulkomaille

Lapin lumo

Tuomistot matkustelivat paljon. Lappi lumosi heidät jo häämatkalla Pohjois-Lappiin ja Norjaan 1958. Matka tehtiin telttailten ja spriikeittimellä ruuat valmistaen. Norjaan mentiin uudelleen. 1970-luvulla käytiin SLEY:n Hetan kodalla Enontekiöllä. Kunto oli silloin kova. He vaelsivat Hetta-Pallas -reitin kesällä ja hiihtivät reitin, yli 50 kilometriä, päivässä. Myöhemmin he alkoivat käydä Enontekiön Vuontispiirtillä, seurakuntien omistamassa tunturihotellisessa, useita kertoja vuodessa talkoolaisina. Matkaa yhteen suuntaan oli lähes 1000 kilometriä. Hotellin johtajana oli tuttu Heimo Karjalainen.

Tuomasmatkat

Talkoomatkoillaan Vuontispiirtile Reijo ja Pirkko oppivat tuntemaan alueen niin hyvin, että he organisoivat vuodenvaihteessa 1990-1991 Tuomasmessun viikon bussimatkan Vuontispiirtille. Siitä alkoi tuomasmatkojen sarja.

Tuomaat Montellin majalla Lapissa. Reijo seisoo oikealla valkoisissaan. Kuva kirjasta Elämä makuinen messu

1990-luvun alkupuolella he keräsivät 10 kertaa bussin täyteen Vuontispirtille. Ne olivat hengellisesti antoisia aamuehtoolisineen, rukoushetkineen ja yhteisen pyhiinvaelluksen ideoineen. Iltaisinkin kokoonnuttiin yhteen. Tuomasmessuakin pidettiin. Päivällä vaellettiin pitkiä matkoja tuntureilla Reijon komennuksessa. Yhdessä oli pysyttävä ennen kännykkäaikaa. Parilla matkalla mekin olimme mukana. Toisella matkalla osa tuomaista, muun muassa Reijo ja Pirkko, menivät Pippovuoman suolle ennen meitä muita. Bussilta sinne oli matkaa kaksi kilometriä. Kun pääsimme näköetäisyydelle, alkoi kuulua laulu Turhaan ette tänne tulleet. Meitä odottivat kuumat paistetut letut. Turhaan emme poimineet lakkojakaan. Suo oli keltaisenaan niitä. Saimme niitä kahteen pekkaan sangollisen pienessä ajassa.

Tuomasmatkat muualle Suomeen ja ulkomaille

Tuomaitten matkat laajenivat moniin eri paikkoihin Suomessa, pisimmillään Lapiosalmen leirikeskukseen Posiolle ja lentäen jopa Israeliin, Assisiin ja viimeksi Teneriffalle 2010. Ennen tuomasmatkaa Teneriffalle Tuomistot kävivät Turkissa 1998 ja Kanarian saarilla

useamman kerran 1997 alkaen. Puerto de la Cruzista Teneriffalla tuli heidän suosikkinsa. Siksi tuomasmatka sinne. 2011 Reijon 80-vuotismatka sinne oli heidän viimeisensä.

Tuomaat Israelissa. Reijo takana vasemmalla. Kuva kirjasta Elämän makuinen messu

Reijon pisin ja tärkein tehtävä

Reijon pisin ja tärkein tehtävä ulottui lapsuudesta elämän loppusuoralle. Se oli rukous. Hän rukoili aamuin ja illoin tilintarkastajan tarkkuudella. Siitä tarkkuudesta hän avautui minulle elämänsä viime kuukausina. Tampereen kartta apunaan hän rukoili nimet mainiten sukulaistensa ja ystäviensä puolesta. Valma Monosen mukaan rukous alkoi Luhtaankadulta, sieltä missä Tuomistot asuivat pitkään Valma Monosen naapureina, ja jatkui myötäpäivään Länsi-Tampereelle ja lähikuntiin. Reijolle oli tärkeää rukoilla nimet mainiten. Kun hänen puhekykynsä heikentyi, hän hättääntyneenä soitti tyttärelleen Riitalle ja valitti, että hän ei pystynyt enää aina rukoilemaan nimet mainiten.

Viimeiset yhteytemme Reijoon

Vaimoni Eila Ahonen, myös evankelisesta kodista, tunsu Reijon ja Pirkon jo Luther-talolta 1971 lähtien. Teologina

hän oli siellä usein vapaaehtoisena ja saarnasi usein. 1988 hän otti pappisviikimykseen. Samalla ovet Luther-taloon sulkeutuivat lopullisesti. Eilakin siirtyi perustajajäsenenä Tuomasmessun vapaaehtoiseksi. Minä opin tuntemaan Reijon ja Pirkon 1990-luvun puolessa välissä, kun minustakin tuli Tuomasmessun vapaaehtoinen.

Koronapandemian vuoksi tapaamiset Reijon kanssa jäivät vähiin viime aikoina. Kerran haimme Reijon syömään kanssamme. Risto kävi katsomassa häntä muutaman kerran. Yhteydenpito jäi puhelimen varaan. Sen täytti puhe toistemme sairauksista ja heikkenevästä kunnosta. Silti suuri järkytys oli kuulla Reijolta marraskuussa, että hänellä oli elinaikaa enintään kuusi kuukautta. Hän arveli pääsevänsä Pirkon luo taivaaseen toukokuussa. Se oli hänen toiveensa heti Pirkon kuoleman jälkeen. Eikä ihme. He tunsivat toisensa Luther-talolla jo vuodesta 1949 lähtien ja onnellista avioliittoa kesti yli 60 vuotta. Viimeinen

puhelumme Reijolle oli jouluaattona 2022. Silloin hän vastasi, että hän ei jaksaa puhua ja että hän odottaa tyttärensä puhelua. Sitten hän ei enää vastannut puheluihin. Viimein puheluun vastasi tytär Tarja. Hän kertoi Reijon olevan jo muissa maailmoissa. Tarkoitus oli käydä vielä Reijoa katsomassa, mutta äkäinen flunssani esti sen. Sydän- ja uskonystävämme Pirkko ja Reijo ovat poissa. Elämäämme on jäänyt aukko, jota muut eivät voi täyttää.

Risto Moisio

Lähteet Pirkon tekemä kirja Reijosta, SLEY:n vuosikertomukset, Opintotoiminnan Keskusliiton arkisto, Reijon tytär Tarja ja serkku Sinikka Pietilä.

Avio-onnea. Kuva kirjasta Reijo

Muisteluksia Reijosta

Timo Takala

Reijo Tuomiston elämästä kiittäen ja muistoa siunaten

Sinun varaasi kaiken laitan

Reijo Tuomisto kirjoitti vuonna 2010 ilmestyneessä Tuomaat kirjoittavat kirjassa mm näin: ”Kun Tuomasmessu syntyi, se tuli minulle pelastuksena elämäni hengelliseen tyhjiöön. Tuomasmessun myötä rukouselämäni vahvistui ja rikastui merkittävästi. Lempilauluni on pitkään ollut Sinun varaasi kaiken laitan. Tämä laulu sanoo kaiken, mitä tässä

iässä ajattelen tulevista päiväistäni: Sinun kanssasi kerran lähten, synnyn kirkkauten maailmaan. Sinun rakkautesi tähden elän luonasi ainiaan.”

Reijon siunaustilaisuus Kalevan kankaan isossa kappelissa 4.2.2023 oli samanaikaisesti kaipauksen ja surun mutta vieläkin vahvemmin kiitoksen, tulevaisuuden ja toivon juhla. Samalla olimme koskettavalla tavalla sen äärellä, että yksi Reijon keskeisistä rukouksista oli täyttynyt. Hän on päässyt jälleen Pirkon luo.

Siunauspuhe. Kuva: Kalle Mäki

Omalta osaltani tahdon kiittää Reijoa paljosta. Sain pappina olla monella tavoin hyvässä opissa. Reijon valoisa kristillisuus oli sellaista, ettei tartuntaa voinut välttää. Tutustuessamme Reijo oli hiukan alle kuusikymppinen. Opin tuntemaan miehen, joka oli tarkka ja sän-tillinen. Opin tuntemaan miehen, joka kaikissa yhteyksissä halusi suhtautua vastuullisesti yhteiseen taloudelliseen hyvään. Miten vapaaehtoiset voisivat tämän hoitaa, oli eri tilanteissa Reijon keskeinen kysymys.

Opin tuntemaan Reijon ystävänä, joka otti vastuuta mutta oli samalla valmis avoimesti jakamaan sitä ja tekemään yhdessä. Hän oli pohdiskelija mutta vahvasti myös arkinen tekijä. Kangaspuihin ja keittiöön liittyen ja myös niiden lisäksi

hän hallitsi monia aikakautensa miehille tavanomaisesti vähemmän tyypillisiä asioita. Reijon kurinalaisuudesta elämässä kertoi sekin, että hän vielä reilusti yli kuudenkymmenen vuoden jälkeen mahtui hääpukuunsa, joka siististi ja huolellisesti oli edelleen käytössä valmiina tallella.

Reijoa muistaessani nousee esiin se, että hän näki paljon mahdollisuuksia. Hän halusi rohkaista ja oli valmis antamaan myönteistä palautetta. Reijosta näkyi ja kuului se, että hän oli nähnyt elämää laajasti ja useasta eri näkökulmasta. Hän oli uskollinen sille, mikä oli keskeisintä. Samaan aikaan hän kuitenkin oli ennakkoluulottoman avoin uudelle eikä pelännyt elämässään suuriakaan muutoksia sisältäneitä ratkaisuja. Reijo rohkeni avoimesti ilmaista senkin, jos hän näki asiat eri tavalla kuin joku toinen. Hän teki myös tämän kuitenkin rakentavasti ja yhteistä hyvää edistävällä tavalla.

Reijon jättämät jäljet ovat syviä ja hyviä. Myös Tuomamessun tulevaisuudessa ne näkyvät ja vaikuttavat monilla eri tavoilla. Elämän makuisessa messussa tulee kynnyksen olla matala. Arjesta tulemme alttarille ja sieltä taas palaamme kukin paikallemme. Messun merkittävyys mitataan seuraavalla viikolla. Meitä eivät yhdistä samanlaiset ajatukset tai elämänhistoriat. Meitä yhdistää halu seurata Kristusta. Elämään sisältyy monenlaisia kipuja mutta myös paljon hyvää ja iloista. Tämän tulee näkyä ja tuntua messun kokonaisuudessa mutta myös tavassamme kohdata toiset ihmiset niin kirkossa kuin sen ulkopuolella.

Pyhässä kasteessa myös Reijo lähetettiin kerran matkalle kasvoihin ja rintaan silloin piirretyllä ristinmerkillä. Sama ristinmerkki on siunannut ja kantanut häntä elämän matkalla sen eri vaiheissa.

Saman ristinmerkin sain piirtää siunaustilaisuudessa Reijon arkulle. Tämä etappi on takana, mutta matka ei ole lopussa. Omat voimat ja mahdollisuudet tulivat rajalleen. Mutta samalla rajalle tulee Jumala vastaan. Kutsuja ja kutsuttu kohtaavat. Edessä on lopullisen tähtytymisen kirkas hetki

Tapaamisiin Reijo!

Reijo 90 v. Kuva omaisilta

Valma Mononen

Kirje Keniaan

Olen tuntenut Tuomistot vuodesta 1969 Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen toiminnan kautta ja sittemmin kantavina voimina Tuomasmessussa. Heinäkuussa 1974 sain Tuomistoilta kirjeen, jossa Reijo kirjoitti: ”Haluan vielä lisätä, että Pirkko on ihmeellinen Jumalan välikappale, niin vakuuttava, rohkaiseva ja Jumalan rakkauteen luottava.” Yhteyteni Tuomistoihin tiivistyi, kun asuin samassa taloyhtiössä Luhtaankadulla vuosikymmeniä vuodesta 1993.

Kuva kirjasta Reijo

Kotona Luhtaankadulla

Tuomistojen koti oli aina avoin tuomasmessujen valmistelua varten. Reijo huolehti tarjoilusta, kutoi Pirkon suunnittelemaa taidekäsitöitä sillä välin, kun me muut saimme keskittyä rukousalttarikankaiden kuvioiden ”tuputtamiseen” eli värin levittämiseen tupolla tai levittämään kortit kuivumaan pitkin lattiaa. Joulukortit myytiin Tuomasmessun kummikohteiden hyväksi.

Reijo kolehtia kantamassa. Kuva Tuomasmessun arkistosta

Tämä toiminta osoitti Reijon suurta mukautumiskykyä.

Tuomasmessussa

Tuomasmessussa Reijo toimi alusta lähtien pitkään monissa tehtävissä: ehtoollisavustajana ja isäntänä ja isäntien värvääjänä sekä kolehdinkerääjänä. Isännän tehtävä on erittäin vastuullinen. Pääalttari tulee rakentaa kuntoon, pitää järjestää kulkue, huolehtia mikrofonien siirtämisestä rukousjakson aikana, täydentää jakopisteiden viiniä ja ehtoollislisleipiä, tarkastaa kolehti ja seurata messun aikana, että tehtävät tulevat hoidetuiksi. Reijo piti pitkään tilastoa messussa kävijöistä ja hän jopa halusi tehtävistään luovuttuaankin tietää, miksi joissakin messuissa kolehdin tuotto henkeä kohti oli pienempi kuin toisissa. Hänelle oli tärkeää, että Tuomasmes-

su pystyi auttamaan kummikohteitaan mahdollisimman paljon.

Juhannusmessut Ilkossa

Kesän kohokohta olivat juhannusmessut Ilkossa, seurakuntien leirikeskuksessa Kangasalla. Terveyshuolista johtuen Pirkko ja Reijo eivät enää jaksaneet olla kaikessa valmistelussa mukana, mutta heitä kiinnosti, mitä siellä tapahtui. Niinpä he kutsuivat meitä kotiinsa iltapalalle kuullakseen, keitä kaikkia olimme tavanneet ja millaisia merkityksellisiä asioita sieltä jäi mieleemme. Pari viikkoa Reijon kuoleman jälkeen juolahiti mieleeni, kuinka olen saanut tuomas-yhteisössä elää alkuseurakunnan kaltaista elämää (Apt.2:42-47).

Toiska

Toiskassa Juupajoella oli Tuomistojen kesämökki. Sain vierailla siellä useasti: retkeillä metsissä ja marjastamassa. Kalastuksen ja marjastuksen ohella Reijon harrastuksena oli tuohitöiden tekeminen koivuista itse kiskomistaan tuohista. Niistä syntyi taidokkaita lippalakkeja, kukkamaljakoita, käsilaukkuja jne.

Luopumisen aikaa

Reijon käsien vapina johti eläkkeelle jäämiseen jo 1992 ja 2000-luvun alku-puolella luopumiseen tuomasmessun ehtoollisavustajana toimimisesta. Äänenkäytön vaikeutuminen ja jalkojen voiman heikkeneminen tuottivat hänelle huolta parinkymmenen vuoden ajan. Vähitellen hänen oli jätettävä kaikki tuomasmessutehtävät eivätkä ajan myötä voimat riittäneet messuissa käymiseen-

kään. Toistemme taakkoja emme tiedä.

Lokakuun 2022 puolivälissä Reijossa todettiin laajalle levinnyt imusolmukesyöpä. Hoitoja hän ei enää halunnut niiden raskauden takia.

Reijon tukena

Pirkon kuoleman 2018 jälkeen koin, että minun tuli tukea Reijoa. Pitkään kävin hänen luonaan Peurankallion palvelutalossa viikottain. Vein hänelle Sana-lehden ja sain häneltä Kotimaan. Puhelinyhteys oli tiheää. Tapaamiset harvensi ja jopa lopulta katkaisi korona. Se lisäsi Reijon yksinäisyyttä. Hänellä oli päällimmäisenä halu päästä Pirkon luo taivaaseen. Käynneiltäni jäi erityisesti mieleen Reijon kiitollisuus. Hänelle oli myös ominaista aina puhua muista kunnioittavasti.

Saattohoidossa

Sain käydä Reijoa hyvästelemässä Hatanpään Puistosairaalassa. Ensimmäisellä kerralla Reijo pystyi vielä yhtymään Isä meidän -rukoukseen. Myöhemmillä kerroilla vain rukoilin ja luin psalmeja. Tuomaista myös Kaija Jerku, Ilkka Lapp ja Timo Mitrunen kävivät hyvästelemässä Reijoa.

Reijon kuoleman myötä olen menettänyt rakkaan ystäväperheen.

Jälleennäkemistä odottaen Valma.

Martti Juhani Mäki-Tuuri In

Memoriam 17.5.1936 -17.1.2023

Töysän poika

Martti Juhani Mäki-Tuuri, aiemmin Mäkituuri ja useimmille tuomaillekin tuttavallisesti aina Mara, syntyi kaksosveljensä Matin kanssa Töysässä rakennusmestari Matti-isän ja kahvilanpitäjä Aini-äidin perheeseen 17.5.1936. Kahvila oli Tuurin asemalla. Olisiko itu kouluttautua papiksi, kuoleman kohtaajaksi, syntynyt Maralle jo lapsuudessa? Sotien aikana hän kohtasi kuoleman arkkukasojen muodossa. Ne odottivat kaatuneineen kuljetusta asemalta kotipitäjien sankarihautoihin. Maran erinomainen ruuanlaitto- ja leipomistaito lienee äidiltä perittyä. Kahvilassa äiti leipoi tarjottavat.

Opiskelu

Mara kävi Tampereen klassillista lyseota. Abikeväänä 1956 vähältä piti, ettei Mara joutunut putkaan. Tentit osuivat yleislakon aikaan. Pojat kerääntyivät ruotsin opettajan asunnon eteen odottamaan pääsyä tenttiin. Poliisit tulivat hajottamaan poikaryhmää. Opettaja huomasi tilanteen ikkunasta ja karjaisi poliiseille: Jättäkää pojat rauhaan. He ovat tulossa tenttiin.

Mara opiskeli Helsingin yliopistossa teologian kandidaatiksi 1962, lisensiaatiksi 1978. Papiksi hänet vihittiin 1962 Tampereella. Pastoraalitutkinto 1971 ja ylempi 1979. Pedagogiset opinnot 1964.

Urasta pappina

Mara Tampereen Kalevan seurakunnan nuorisopappina (1962-1964) jekutti kerran rippileiriläisiä Isosaaressa. Hän löi vetoa, että hän juoksee saaren ympäri nopeammin kuin he. Maran kaksosveli Matti juoksi ilmeisesti aluksi rippileiriläisiltä näkymättömiin. He luulivat häntä Maraksi. Mara oikaisi ja oli maalissa ennen rippileiriläisiä.

Tampereen lyseon eli Rellun opettajaksi siirryttyään ura pappina jatkui suosittuna toimituspappina. Hänestä tuli etenkin Rellun poikien perhepappi sukupolvien ajaksi vihkipjänä, kastajana ja hautaan siunaajana. Oli toimituksissa haittansakin. Kerran Mara hihkaisi Tammerkosken sillan toiselle puolelle pastori Erkki Malkavaaralle: Montako? Erkki vastasi: 26. Siis 26 kahvikupillista yhden päivän aikana eri toimituksissa. Ei voinut loukata isäntäväkeä, kun saannottiin: Pastori ottaa nyt vaan.

Mara edessä vasemmalla yo-juhlassa 1987. Kuva: Rellun arkisto

Ura opettajana

Vuosina 1962-1965 Mara opetti uskontoa Kalevan yhteiskoulussa, 1962 filosofiaa Tampereen iltaoppikoulussa ja tuntiopettajana Tampereen klassillisessa lyseossa. Pääuransa Mara teki Tampereen lyseon eli Rellun uskonnon ja psykologian vanhempänä lehtorina syksystä 1965 1.4.1997 asti, jolloin hän jäi eläkkeelle. Hän opetti uskonnon didaktiikkaa Tampereen yliopistossa 1968-1980.

Lapset ja lapsenlapset

Puolisolle Armille ja Maralle syntyivät lapset Päivi 1964 ja Mikko 1968. Lapsenlapset olivat Maran silmäteriä, pojat papan timantteja. Heistä riitti juttua.

Nkurenkurun monitoimihallin vihkimistilaisuus Namibiassa
28.2.1998 Mara oikealla. Kuva: Maan Ääriin-lehti 4/2012-
1/29013

Puheenjohtajana Opettajien Lähetysliitossa 25 vuotta

Opettajien Lähetysliiton puheenjohtajana hän toimi 1974-1998. Ennen puheenjohtajuuttaan hän oli puuhaamassa Lähetyskalenteria, joka vuonna 2022 täytti 50 vuotta. Hänen kaudellaan Laita lintu lentämään -projektilla rahoitettiin monitoimihalli Knurenkurun kouluun

Laita lintu lentämään Kuva: Maan Ääriin-lehti 4/2012-
1/29013

Namibiaan. Jäsenmäärä kasvoi ennätykseen ollen lähes nelinkertainen nykyiseen verrattuna.

Muita luottamustehtäviä

Tuomiokirkkoseurakunnan seurakuntaneuvostossa hän toimi kerran ja Tampereen kirkkovaltuustossa kahdesti tuona aikana. Mara oli mukana aktiivisesti myös Tampereen uskonnonopettajien kerhon toiminnassa kuin myös Lions Klubissa.

Tampereen Tuomasmessun vapaaehtoisena lähes 30 vuotta

Mara oli aktiivisesti mukana Tuomasmessun toiminnassa sen alusta lähtien aina sairastumiseensa asti. Messun jälkeisenä maanantaina klo 9 alkoivat kirkon siivoustalkoot tuomaiden voimin. Mara oli aina mukana. Hän piti siivoamisen aluksi hartaushetken. Sen jälkeen pyyhittiin rätein kaikki paikat ja imuroitiin matot. Aikaa meni kolmisen tuntia. Messuissa hän johti ehtoollispikarien kiihkeää pesemistä ja kuivaamista. Niitä tarvittiin lisää kesken ehtoollisen. Mara oli uskollisuudessaan esikuva.

Oppikirjojen tekijä

Mara oli tuottelias uskonnon oppikirjojen kirjoittaja. Lukion etiikka julkaistiin (1971). Siitä otettiin monta painosta. Muiden oppikirjojen osalta hän oli yksi tekijäryhmästä. Niitä olivat Vanhan testamentin lukemisto (1968 ja 1971), Uskonto ja me. Osat 7, 8 ja 9, Peruskoulun yläasteen oppikirja (1972-1973) ja useat sen osien myöhemmät uusitut painokset. Ankkuri. 3, Kirkkohistoria ja kirkkotieto (1983 ja 1989). Viroksi se ilmestyi nimellä Leeriöpik 3, Kiriku ajalugu ja teave 1990. Toinen viroksi ilmestynyt oppikirja oli KIRIKULUGU (1991) toimittajana arkkipiispa Jaan Kiivit, kääntäjänä Andres Lepp. Mara oli mukana kirjoittamassa kirjaa Oppipoikia ja enkeleitä: tarinoita Tampereen historiasta ja kirkollisesta elämästä 1988

Harrastuksia

Mara oli innokas uimaan ja lukemaan. Sen lisäksi hän oli kädentaitaja. Kova nikkaroimaan pitkin elämänsä. Hän rakensi upean kesämökin perheel-

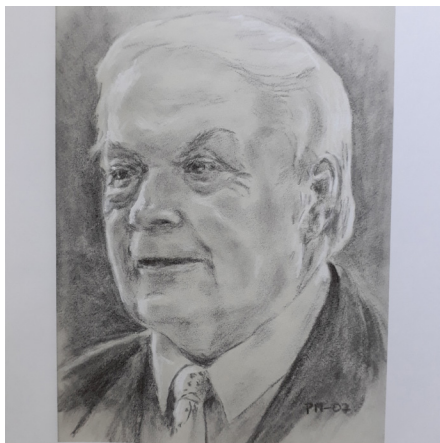
leen Pälkäneelle. Eläkepäivillään Matti-veljensä kanssa hän vuokrasi Pyynikiltä verstaan ja nikkaroi lapsilleen upeat vaatekaapit. Taulujen maalaaminenkin onnistui.

Opettajien kevätretki 1998. Kallenaution Kestikievari.
Mara laitimmaisena vasemmallla. Kuva: Rellun arkisto

Rellun hengenluoja

Maran opettajakollegoina Tampereen lyseon lukiossa opimme tuntemaan Maran sydämellisenä, auttavana, kaikkien kanssa toimeentulevana ihmisenä, yhteistyökykyisenä ja luotettavana kollegana sekä etenkin koulun hengenluojana. Hän kutsui kaikki opettajat kevätretkelle mökilleen Pälkäneelle. Kevätretkelläm-

Kollegan Pekka Mattelmäen piirros Marasta

me Aulangolla huvimajan eteen ilmestyi bussista ensin tapettipöytä, sitten pöytäliina ja runsaasti ruokaa, juotavaa ja jälkiruokaa kaikille. Maran koulun keittiössä tekemiä. Vielä eläkkeellä ollessaan Mara käväisi usein opettajienhuoneessa, toi leipomuksia tullessaan ja kävi vuosia keittämässä Vanhojen tanssien kahvit. Kollega Pekka Mattelmäki arvosti Maraa niin paljon, että piirsi hänestä muotokuvan.

Maran vesivärimaalaus Eila Ahosen lapsuudenkodista.

Meille henkilökohtaisesti tärkeä

Meille allekirjoittaneille Mara muodostui ystäväksi ja erittäin tärkeäksi henkilöksi elämänvaiheissamme – etenkin vaikeuksia kohdatessamme. Mara vietti kesällä 1996 viikon kansamme Eilan lapsuudenkodissa Karstulassa. Hän toi meille tuliaisena tekemänsä upean peilin, korjasi savusaunamme käyttökuntoon, istui kaivonkannella ja maalasi vesivärein Eilan lapsuudenkodin. Nyt se koristaa Eilan työhuoneen seinää.

Mara vihki meidät Messukylän kirkossa lokakuussa 1996. Hän jekutti meitäkin. Hän vei Just married Eila & Risto -julisteen Relluun. Se oli opettajienhuoneen seinällä, kun palasimme maanantaina töihin.

Eläkeläisinäkin pidimme yhteyttä Maraan vieraillen toistemme luona. Viime aikoina Maran lähimuisti alkoi heikentyä, mutta iloinen ilme lehahti Maran kasvoille, kun kävimme katsoomassa häntä Kaukaharjun palvelutalossa. Hän tunsi meidät. Rellusta riitti juttua ja hyviä muistoja. Tuntui, että Maralla oli kolme maallista kotia: oma koti, Rellu ja Tuomasmessu. Mara siirtyi taivaankotiin 88-vuotiaana 17.1.2023. Kiitos Mara.

Tuomaiden puolesta

Eila Ahonen ja Risto Moisio

Rellun opettajienhuone 1970-luvun lopulta. Mara takana toinen vasemmalta. Kuva: Rellun arkisto

Muisteluksia Marasta

Tiina ja Lauri Eskelinen

Tuomasmessu on joka kerta monien tekijöiden yhteinen saavutus. Osa tehtävistä on hyvinkin näkyviä ja joidenkin kasvot tulevat näin kaikille tutuiksi. Mutta paljon tapahtuu myös muiden katseilta piilossa. On tehtäviä, joita ilman messu ei niin saumattomasti toteutuisi. Yksi tällainen palvelutehtävä on ehtoollispikareiden tiskaus sakastissa. Pikaripalvelijat kantavat täydet tarjottimet käytettyjä pikareita ahkerille tiskaajille, jotka saman tien tiskaavat ne uutta käyttöä varten.

Teologian liseniaatti ja pedagogi Mara oli vuosien ajan yksi uskollisista tiskaajista. Hänen hyväntahtoisen olemuksensa saattoivat kyllä jotkut etupenkeissä istuvat havaita, mutta kovin moni ei tainnut tietää, mitä hän messussa teki – siitä hän ei liiemmin ääntä pitänyt.

Mara tuli tutuksi meille molemmille oppikirjantekijänä, Opettajien Lähetysliiton puheenjohtajana, uskonnon opetusharjoittelun ohjaajanamme ja Tampereen Uskonnonopettajain kerhon kantavana voimana.

Mara opetti Lauria Rellussa. Hän oli innovatiivinen opettaja. Hän toi opetukseen uusia tuulia. 60-luvulla hän tu-

tustutti oppilaita uuteen hengelliseen musiikkiin. Hän sai oppilaat keskustelemaan aikana, jolloin opetus oli vielä melko opettajakeskeistä.

Opetusharjoittelijoille hän oli inostava esikuva ja ohjaaja. Hän korosti, että uskontotunti voi olla oppilaille kuin keidas koulupäivässä muun arkisen koulutyön keskellä. Hän arvosti elämyksellisyttä uskonnon ilmiöitä tarkasteltaessa ja halusi esimerkiksi musiikin, kuvien ja mielikuvien kautta antaa oppilaille meditatiivisia elementtejä, keitaita uskonnon tuntien yhteydessä. Maran tekemät oppikirjat olivat aikanaan moderneja ja ainakin tamperelaisissa kouluissa pitkään käytössä.

Opettajien Lähetysliitossa hän verkostoitui eri tahoille ja toteutti tempauksia lähetystyön hyväksi. Ehkä tuottavin ja näkyvin oli Laita lintu lentämään -projekti. Siinä namibialaisten veistämät kauniit puupääskysket lensivät suurina parvina Suomeen ja täällä monien ihmisten koteihin. Linnuista saatu tuotto ”lensi” takaisin Namibiaan uutena monitoimihallina. 1972 alkuunpannusta Lähetyskalenterista tuli Opettajain Lähetysliiton ehkä tunnetuin tuotemerkki kauniine luontokuvineen, runoineen ja raamatunlauseineen.

Entiset oppilaat muistotilaisuudessa

Maran hautajaisia ja muistotilaisuutta vietettiin 3.2.2023. Monilta hänen valvontaluokkiensa oppilailta tuli adressejä. Muistotilaisuudessa oli muutamia Rellusta poikakouluajalta ennen vuotta 1973. He kertoivat, että Mara oli monessa suhteessa erilainen kuin muut opettajat. Häntä sai sinutella, hän keskusteli poikien kanssa, hän oli empaattinen, hänen tunneillaan oli miellyttävää olla

eikä häntä koskaan kiusattu, vaikka pojat kiusasivat opettajia aikalailla. Mutta osasi Mara olla nasevakin. Veltto Virtanen aloitti sanomansa tunnilla pari kertaa V-tyylillään. Mara siihen: Virtasella ei näytä olevan tänään muuta sanottavaa. Marasta tuli monien poikien perhepappi sukupolvien ajaksi vihkipöytä, kastajana ja hautaan siunaajana.

Mara puhuu ylioppilaisjuhlassa 1987. Kuva: Rellun arkisto

Tuomasmessun näky 2023–24

Tampereen Tuomasmessulla on vahvat juuret. Niiden varassa on hyvä katsoa tulevaisuuteen: Millaista Tuomasmessua haluamme rakentaa, mikä tekee messusta juuri Tuomasmessun, miten haluamme kehittyä ja uudistua, mikä on luovuttamatonta? Tuomasmessun Näky-tiimi aloitti työskentelyn syksyllä 2021 näiden kysymysten äärellä. Näky-tiimin lähtökohta oli, että haluamme kuulla laajempaa tuomasmessulaisten joukkoa.

Miten prosessi eteni?

Tammikuussa 2022 teimme kyselyn, johon vastasi noin viisikymmentä ihmistä. Näky-tiimi teki vastauksista yhteenvedon. Jo kyselyä tehdessä päätettiin, että saatujen vastausten pohjalta näkyä käsitellään yhteisön kanssa.

Maaliskuussa -22 järjestettiin tuomaspäivä. Siihen kutsuttiin kaikkia, jotka halusivat vaikuttaa strategiaan. Päivään ilmoittautui yli kolmekymmentä tuomasta. Tämän jälkeen Näky-tiimi järjesti vielä toisen tuomaspäivän, johon kutsuimme vieraaksi Kirkkohallituksesta jumalanpalveluselämän johtavan asiantuntijan, Terhi Paanasen. Terhin johdolla keskustelimme erityisesti yhteisöllisyydestä ja sen merkityksestä Tuomasmessussa nyt ja tulevaisuudessa.

Tiivistystä ja keskustelua

Kyselystä ja tuomaspäivistä kertyi runsaasi materiaalia Näyn rakentamiseen. Syksyllä 2022 Näky-tiimi työskenteli materiaalien parissa lukuisia tunteja keskustellen ja pohtien: Miten sanoittaa oleellinen tiivistä, mutta tarpeeksi valaisevasti? Miten raamatullisuus näkyy Näyssä? Onko Näky ymmärrettävä sellaisellekin ihmiselle, joka tulee uutena mukaan Tuomasmessun toimintaan?

Tervetuloa tuomaspäivään!

Tuomaspäivässä la 15.4. Näky-tiimi

pitää vielä yhden työskentelyn aiheesta. Samassa päivässä työskentelemme Tuomasmessun uuden Käsikirjan parissa. Näky ja Käsikirja kulkevat käsikädessä. Käsikirja sisältää ohjeistuksen Tuomasmessujen kokoamiseen. Tuomaspäivään on ilmoittautuminen maaliskuun aikana.

Tuomaspappi Meri Ala-Kokko

Tuomasppäpi Meri Ala-Kokko

Näkytiimin jäsenet v 2021–22: Anne Karhola, Kaija Jerkku, Lauri Eskelinen, Seija Savinainen-Hallfast, Meri Ala-Kokko, Kim Rantala.

Tampereen Tuomasmessun näky 2023

Usko, toivo, rakkaus vahvistuu ihmisten elämässä

Tuomasmessu on kutsuva, uudistuva, iloinen, avara ja vieraanvarainen messu.

Tuomasmessu on kaikenikäisten ja kaikenlaisten ihmisten messu, yhteyden messu.

Tuomasmessussa saa myös ihmetellä, epäillä ja kysellä.

Tuomasmessu on maallikkovetoinen. Maallikot ja kirkon työntekijät toimivat messussa yhdessä tasa-arvoisesti. Messun toteuttavat messuun osallistuvat ja tehtävissä palvelevat yhdessä.

Tuomasmessun ydin on yhdessä rukoileminen ja ehtoollinen.

Tuomasmessussa on vapaus ilmentää uskoa, kokea ja tulkita elämää itselleen merkityksellisellä tavalla.

Miten tavoitamme ihmisiä?

Rukous

”He tulevat rukoillen, ja minä vien heidät runsasvetisten purojen äärelle.” Jer.31:9.

(Jeremiaa mukaillen).

Tuomasmessu on rukoileva yhteisö. Rukous on keskustelua Jumalan kanssa. Voit hiljentyä omalla paikalla penkissä, vaeltaa rukousalttareilla, yhtyä lauluun, rukoilla toisen kanssa ja vastaanottaa öljyllä voitелun.

Tuomasmessuun rakennetaan rukousalttareita. Ne ovat rakentajiensa näkyväksi tekemiä henkilökohtaisia rukouksia. Altari on rakentajalleen rukousmatka.

Rukousalttarien ääressä voit olla Jumalan edessä omien asioitteesi kanssa.

Alttarille voit jättää esirukouspyynnön ja sen puolesta rukoillaan messussa tai rukouspiireissä.

Musiikki

”Ylistäkää Jumalaa tanssien ja rumpua lyöden, luuttua ja huilua soittaen!” Ps.150:4.

Tuomasmessun musiikki toteutetaan luovasti ja monipuolisesti, erilaisten lauluryhmien ja orkesterien voimin. Koolla oleva seurakunta osallistuu musiikkiin laulamalla. Messussa on tuomaslaulujen lisäksi monenlaista musiikkia.

Kieli/Puhe

”Jumalani on antanut minulle taitavan kielen, niin että voin sanalla rohkaista.” Jes. 50:4.

Tuomasmessussa kuuluu seurakunta-laisten ääni ja heidän ajatuksensa. Emme sulje sanoin ketään ulkopuolelle ja kunnioitamme kaikkia ihmisiä. Sanoitamme asiat tämän ajan kielellä. Kristillinen usko ei tule ymmärretyksi pelkästään sanoin. Tuomasmessussa hiljaisuus, kauheus, elämyksellisyys, musiikki ja eleet sanoittavat elämän pyhyttä ja Jumalan hyvyttä meitä ihmisiä kohtaan.

Oikeus ihmetellä

”Nyt katselemme vielä kuin kuvastimesta, kuin arvoitusta, mutta silloin näemme kasvoista kasvoihin.” 1.Kor.13:12.

Tuomasmessu on avaran hengellisyyden luterilainen messu. Messu on saanut nimensä opetuslapsi Tuomaalta, joka tunnetaan Raamatussa rohkeana kyselijänä ja epäilijänä. Kaikki ovat tervetulleita messuun, erityisesti uskossaan arat, kyselevät, epäilijät, etsivät ja he, jotka kokevat olevansa ulkopuolisia. Olet tervetullut Tuomasmessuun sellaisena kuin olet.

Sähköinen uutiskirje

Jatkossa tuomaille on tulossa kevyt sähköinen uutiskirje 3-4 kertaa vuodessa, jolla saadaan tuomaita kiinni nopeasti ja tarvittaessa tietoa näppärästi eteenpäin ympäri vuotta.

Tulevia tapahtumia

Tuomasmessut Aleksanterin kirkossa

Tuomasmessujen jälkeen on teejatkot kirkon Kryptassa. Kaikki messut voi katsoa netin kautta YouTubessa osoitteessa www.bit.ly/tmessuyt. Laajemmat esitellyt messuista löytyvät Silta-lehdestä.

Keväällä 2023

su 26.3. klo 17 Tule Marian matkaan!

Maria Jeesuksen äiti ja Elisabet Johannes Kastajan äiti elivät samassa elämäntilanteessa, odottavina ja kuitenkin eri-ikäisinä; Elisabet vanhalla iällä ja Maria hyvin nuorena. Heitä yhdisti myös se, että molempien odotus herätti hämmennystä heidän sisimmässään ja myös heidän elinympäristössään.

Kahden nöyrän naisen ystävyys oli syvää ja vahvaa luottamusta Jumalan johdatukseen. Luottamuksesta nousee myös kiitollisuus, jonka Maria puki sanoiksi: ”Minun sieluni ylistää Herran suuruutta, minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Vapahtajastani, sillä Hän on luonut katseensa vähäiseen palvelijaansa. Tästedes kaikki sukupolvet ylistävät minua autuaaksi, sillä Voimallinen on tehnyt minulle suuria tekoja. Hänen nimensä on pyhä, polvesta polveen Hän osoittaa laupeutensa niille, jotka Häntä pelkäävät...”

Tuomasmessussa saarnaa pastori Saija Mäenpää ja liturgina on Kim Rantala. Tuomasorkesteria johtaa Timo Saarinen ja Tuomaskuoroa Pirjo Mäntyaara. Tervetuloa mukaan!

pe 7.4. klo 15 Jeesuksen kuolinhetken hartaus Aleksanterin kirkossa

ma 10.4. klo 17 toisen pääsiäispäivän messu Halleluja, tulkaa katsomaan!

Tulkitaan viittomakielellä

Vietämme Tuomasmessua pääsiäisen ilon, uskon, toivon ja rakkauden ympäröiminä ja Psalmin 16:8-11 rohkaisemina: ”Minä pysyn aina lähellä Herraa. Kun hän on oikealla puolellani, minä en horju. Minun sydämeni iloitsee, mieleni riemuitsee, minun ruumiini ei pelkoa tunne. Sinä et hylkää minun sieluani tuonelaan, et anna palvelijasi joutua kuoleman valtaan. Sinä osoitat minulle elämän tien, sinun lähelläsi on ehtymättömän ilo, sinun oikealla puolellasi ikuinen onni.”

Liturgina Mikko Wirtanen, saarnaa Hannele Juutinen. Tuomasorkesteria johtaa Timo Saarinen ja Tuomaskuoroa Elina Orjatsalo. Rippi-isä ja rippiäiti ovat tavattavissa kirkossa jo klo 16 alkaen. Kolehiti Ruokapankille. Kaikenikäiset – lapset, nuoret, aikuiset ja seniorit – ovat tervetulleita messuun.

su 23.4. klo 17 Paimen parahin

Rakastatko sinä minua, kysyi Jeesus Pietarilta. Pietarilta, jonka heikkous oli käynyt ilmeiseksi. Pietari oli suurten sanojen pieni mies. Pettäjä. Mutta Jeesus ei pettänyt. Hän kohtasi kieltäjänsä. Antoi uuden mahdollisuuden.

Kovin monenlaiset paimenet tätä ihmiskuntaa vievät. Mikä minnekin. Kenen perään lähdet? Ketä seuraat?

Entä missä ne lampaat, jotka ovat sinulle uskottuja. Millainen paimet itse olet omillesi? Armollinen vai ankara? Suora vai selittelijä?

Parhaan Paimenemme seurassa on hyvä oppia tuntemaan itsensä perin pohjin, mutta oppia tuntemaan myös Paimenemme loputon rakkaus.

Tervetuloa vihreille niityille levähtämään!

Kuva: Kalle Mäki

to 18.5. klo 17 helatorstain messu Ylentäkää sydämenne

Helatorstai on kirkkovuoden suuri juhlapyhä, sillä Kristus nousi taivaisiin. Hän nousi esikoisena kuolleista ja avasi meille kaikille tien Jumalan luo taivaan valtakuntaan. Me saamme antaa Kristuksen Pyhän Hengen täyttää sydämemme ja kohottaa katseemme taivaisiin ihan joka päivä. Meillä on kunniatehtävä näyttää tämä tie muillekin tässä maailmassa ja yhdessä iloiten ylentää sydämemme Kristuksemme puoleen.

Helatorstain Tuomasmessussa liturgina on Terttu Haikka, saarnaamassa Sari Papunen-Asumaniemi, ja esirukousjohtajina toimivat Miia ja Staffan Stähle. Musiikissa kiitos- ja ylistys valtaavat kirkon tutun Tuomasorkesterin ja -kuoron johdolla, vetäjinään Timo Saarinen ja Pirjo Mäntyvaara. Messun kokosivat Catarina Stähle-Nieminen ja Sari Papunen-Asumaniemi

su 11.6. klo 17 Tuomaskesämessu

Ota yhteys tuomaspappi Meriin, jos haluat lähteä kokoamaan messua.

Syksyllä 2023

to 10.8. klo 19 Tapahtumien yön messu

su 3.9. klo 17

su 1.10. klo 17

su 29.10. klo 17

su 19.11. klo 17

su 3.12. klo 17 ensimmäisen adventin messu

la 31.12. klo 20 Uudenvuodenaaton messu

Tuomasjatkot

Kaikille avoimissa tuomasjatkoissa keskustelemme edeltävän messun esiin nostamista ajatuksista ja tunnelmista. Voi esittää myös Tuomasmessuun liittyviä ehdotuksia, kommentteja ja kysymyksiä. Kahvia on tarjolla klo 16.30 alkaen.

Ma 27.3. klo 17, Seurakuntien talo Emmaus, Näsilinnankatu 26

Ma 17.4. klo 17, Seurakuntien talo Emmaus, Näsilinnankatu 26

Ma 24.4. klo 17, Seurakuntien talo Emmaus, Näsilinnankatu 26

Ma 22.5. klo 17, Seurakuntien talo Emmaus, Näsilinnankatu 26

Tuomaspäivä

la 15.4. klo 9.30–noin klo 15 Aleksanterin kirkolla.

Tuomasmessun näky ja Tuomasmessun käsikirjan päivitys.

Tuomasmessulla on uusi yhdessä työstitetty näky. Käsikirja taas sisältää ohjeistuksen messun kokoamista varten.

Tule mukaan keskustelemaan!

Ilmoittautumislinkki Tuomaspäivään tulee Tampereen Tuomasmessun nettisivuille maaliskuun aikana.

Keittolounas (vapaaehtoinen maksu)

Tiedustelut Meri Ala-Kokko, meri.ala-kokko@evl.fi

Kuva: Kalle Mäki

Kevään 2023 tuomasilta

ma 8.5. Aleksanterin kirkon Kryptassa klo 18–20, tarjoilu klo 17.30

Rukousalttaripalvelija emerita Valma Mononen ja Kalle Mäki kertovat Tuomasmessun rukousalttareiden vaiheista vuosien varrelta ja johdattavat keskustelemaan ja ajatuksiin nykyisten rakentamisesta.

Mukana on myös komeronhoitajien tiimi, joka esittelee tuomaskomeron alttarikankaita, ikonikuvia, tauluja ja muita aarteita. Tule tutustumaan rukousalttarin tekemiseen ja kuulemaan muiden kokemuksia. Olet sydämellisesti tervetullut.

Tuomasretki Humpppilaan

su 21.5.Seurakunnan kirkon 100-vuotisjuhlan kunniaksi on hankittu kaksi Heljä Liukko-Sundströmin keraamista teosta. Tiedustelut ja ilmoittautuminen tiina.k.eskelinen@gmail.com, puh. 040 913 6454.

Tuomasväenkokous

Kokous on kaikille avoin. Siinä tarkastellaan mennyttä toimintavuotta, pohditaan Tuomasmessun kehittämistä ja valitaan vastuuryhmä kaudelle 2023–2024. Kokous pidetään touko-kesäkuun vaihteessa. Seuraa ilmoittelua. Tervetuloa.

Kokoajan kiitokset

Haluan kiittää kaikkia Tuomas-kirjeen 1/2023 valmistumiseen muisteluin, kuvin, näky- ja tapahtumatiedoin myötävaikuttaneita ketään nimeltä mainitsematta. Tuomas-kirjeen on taittanut Anne Rossi ja painanut Grano.

Risto Moisio

Jäähyväiset Reijo Tuomistolle

Omaisiet. Kuva: Kalle Mäki

Tuomaat. Kuva Kalle Mäen kameralla

Päätteeksi lauloimme: Jeesus Kristus on juhlarieimu,
voima, virvoitus. Hän on toivo, luottamus. Vain sinuun katson
ja pelkää en, vain sinuun katson ja pelkää en.

Rovasti Timo Takala:

Reijo Kalervo, maasta sinä olet tullut,
maaksi sinun pitää jälleen tulla.
Jeesus Kristus, Vapahtajamme,
herättää sinut viimeisenä päivänä.

Jäähyväiset Martti Mäki-Tuurille

Tytär Päivi perheineen. Kuva omaisilta

Poika Mikko perheineen. Kuva omaisilta

Isä, äiti ja veli Matti odottavat Marttia viereensä. Kuva: Risto Moisio